

ASIAKIRJAN WP 242 LIITE – Usein kysytyt kysymykset

1. Mikä on tietojen siirtämistä järjestelmästä toiseen koskevan oikeuden tarkoitus?

Periaatteessa tietojen siirtäminen järjestelmästä toiseen tarjoaa rekisteröidyille mahdollisuuden hankkia ja käyttää uudelleen ”omia” tietojaan omiin tarkoituksiinsa ja eri palveluissa. Oikeus helpottaa henkilötietojen siirtämistä tai kopioimista esteettä tietojärjestelmäympäristöstä toiseen. Sen lisäksi, että oikeus tietojen siirtämiseen lisää kuluttajan vaikutusmahdollisuuksia estämällä riippuvuussuhteen syntymisen, sen odotetaan edistävän mahdollisuuksia innovointiin ja henkilötietojen jakamiseen rekisterinpitäjien välillä turvallisesti rekisteröidyn valvonnassa.

2. Mitä tietojen siirtämistä järjestelmästä toiseen koskevan oikeuden käyttäminen mahdollistaa?

Ensinnäkin se tarkoittaa oikeutta **vastaanottaa** (”jäsennellyssä, yleisesti käytetyssä ja koneellisesti luettavassa muodossa”) henkilötietoja, joita rekisterinpitäjä on käsitellyt, ja tallentaa ne myöhempää henkilökohtaista käyttöä varten yksityiseen laitteeseen siirtämättä niitä toiselle rekisterinpitäjälle. Tämä oikeus tarjoaa rekisteröidyille helpon keinon hallita henkilötietojaan itse.

Toiseksi tämä oikeus tarjoaa rekisteröidyille mahdollisuuden siirtää henkilötietojaan rekisterinpitäjältä toiselle ”esteettä” ja helpottaa henkilötietojen siirtämistä tai kopioimista yhdestä tietojärjestelmäympäristöstä toiseen.

3. Mitä välineitä suositellaan käytettäväksi tietojen siirtämistä järjestelmästä toiseen koskeviin pyyntöihin vastaamiseen?

Rekisterinpitäjien olisi tarjottava rekisteröidyille suora latausmahdollisuus sekä mahdollisuus siirtää tiedot suoraan toiselle rekisterinpitäjälle. Tämä voidaan toteuttaa esimerkiksi tarjoamalla käyttöön sovellusliittymä.

Rekisteröidyt voivat myös käyttää henkilökohtaista tietovarastoa tai luotettavaa kolmatta osapuolta henkilötietojen tallentamiseen ja säilyttämiseen ja myöntää rekisterinpitäjille luvan tarvittaessa hakea ja käsitellä henkilötietoja, jotta tiedot voidaan siirtää helposti rekisterinpitäjältä toiselle.

4. Miten suuri vastuu rekisterinpitäjillä on tietojen siirtämistä järjestelmästä toiseen koskevan oikeuden perusteella siirretyistä tai vastaanotetuista tiedoista?

Tietojen siirtämistä koskeviin pyyntöihin vastaava rekisterinpitäjä ei ole vastuussa henkilötiedot saavan rekisteröidyn tai toisen yrityksen suorittamasta käsittelystä. Samanaikaisesti vastaanottavan rekisterinpitäjän vastuulla on varmistaa, että toimitetut järjestelmästä toiseen siirrettävät tiedot ovat tietojen uuden käsittelyn kannalta olennaisia, etteivät ne ole kohtuuttomia, että rekisteröidyille on tiedotettu tämän uuden käsittelyn tarkoituksesta ja että on noudatettu käsittelyyn sovellettavia tietosuojaperiaatteita yleisen tietosuoja-asetuksen säännösten mukaisesti.

5. Vaikuttaako tietojen siirtämistä järjestelmästä toiseen koskevan oikeuden käyttäminen rekisteröidyn muiden oikeuksien käyttöön?

Kun henkilö käyttää oikeuttaan tietojen siirtämiseen järjestelmästä toiseen (tai muuta yleisessä tietosuojasetuksessa vahvistettua oikeutta), se ei vaikuta minkään muun oikeuden käyttöön. Rekisteröity voi käyttää oikeuksiaan niin kauan kuin rekisterinpitäjä käsittelee tietoja. Rekisteröity voi esimerkiksi edelleen käyttää rekisterinpitäjän palvelua ja hyötyä siitä myös tietojen siirtämistä järjestelmästä toiseen koskevan operaation jälkeen. Vastaavasti jos rekisteröity haluaa käyttää oikeuttaan henkilötietojensa poistamiseen tai niiden käsittelyn vastustamiseen tai oikeuttaan saada pääsy henkilötietoihinsa, rekisterinpitäjä ei voi perustella tietojen siirtämistä koskevan oikeuden aiemmalla tai myöhemmällä käytöllä rekisteröidyn muiden oikeuksien noudattamisen viivästyttämistä tai siitä kieltäytymistä. Tietojen siirtäminen järjestelmästä toiseen ei automaattisesti käynnistä tietojen poistamista rekisterinpitäjän järjestelmästä eikä vaikuta alkuperäiseen säilytysaikaan, jota sovelletaan siirrettyihin tietoihin tietojen siirtämistä koskevan oikeuden mukaisesti.

6. Milloin oikeutta tietojen siirtämiseen järjestelmästä toiseen sovelletaan?

Tätä uutta oikeutta sovelletaan **kolmen kumulatiivisen edellytyksen täyttyessä**.

Ensinnäkin pyydettyjen henkilötietojen käsittelyn olisi tapahduttava automaattisilla välineillä (eli ei paperilla) rekisteröidyn antaman ennakkosuostumuksen tai rekisteröidyn tekemän sopimuksen perusteella.

Toiseksi pyydettyjen henkilötietojen olisi koskettava rekisteröityä ja oltava hänen toimittamiaan. Tietosuojatyöryhmä suosittelee, että rekisterinpitäjät eivät tulkitse liian rajoittavasti ilmausta ”rekisteröityä koskevat henkilötiedot”, jos rekisteröityyn liittyvä ja hänen toimittamansa tietoaaineisto sisältää kolmansien osapuolten tietoja, joiden henkilökohtaiseen käyttöön siirtämistä koskevan pyynnön rekisteröity esittää. Tyypillisiä esimerkkejä tietoaaineistoista, jotka sisältävät kolmansien osapuolten tietoja, ovat rekisteröidyn pyytämät puhelutiedot (jotka sisältävät tiedot tulevista ja lähtevistä puhelusta) ja pankkitilin tapahtumatiedot, jotka sisältävät kolmansilta osapuolilta saatuja maksuja.

Henkilötietojen voidaan katsoa olevan rekisteröidyn toimittamia, kun rekisteröity on toimittanut ne tietoisesti ja aktiivisesti, kuten verkkolomakkeen kautta toimitetut tilitiedot (esimerkiksi postiosoite, käyttäjänimi ja ikä), mutta myös silloin, kun tiedot syntyvät ja ne kerätään rekisteröidyn käyttäessä tiettyä palvelua tai laitetta. Sitä vastoin henkilötiedot, jotka on johdettu tai päätelty rekisteröidyn toimittamista tiedoista, kuten älymittarilla kerättyjä raakatietoja analysoimalla luotu käyttäjäprofiili, eivät kuulu tietojen siirtämistä koskevan oikeuden soveltamisalaan, koska ne eivät ole rekisteröidyn toimittamia vaan rekisterinpitäjän luomia.

Kolmannen edellytyksen mukaan tämän uuden oikeuden käyttö ei saa vaikuttaa haitallisesti kolmansien osapuolten oikeuksiin ja vapauksiin. Jos rekisteröidyn pyynnöstä siirretty tietoaaineisto sisältää muihin henkilöihin liittyviä henkilötietoja, uuden rekisterinpitäjän olisi käsiteltävä näitä tietoja vain, jos siihen on asianmukainen oikeudellinen peruste. Tyypillisesti tietojen käsittely rekisteröidyn yksinomaisessa valvonnassa osana pelkästään henkilökohtaista tai kotitaloutta koskevaa toimintaa on asianmukaista.

7. Miten rekisteröidyille tiedotetaan tästä uudesta oikeudesta?

Rekisterinpitäjien olisi tiedotettava rekisteröidyille oikeudesta tietojen siirtämiseen järjestelmästä toiseen ”tiiviisti esitetystä, läpinäkyvästä, helposti ymmärrettävästä ja

saatavilla olevassa muodossa selkeällä ja yksinkertaisella kielellä”. Tähän liittyen tietosuojatyöryhmä suosittelee, että rekisterinpitäjät selittävät, mikä ero on tiedoilla, jotka rekisteröity voi saada käyttämällä tietojen siirtämistä koskevaa oikeutta, ja tiedoilla, jotka hän voi saada käyttämällä oikeutta tietoihin pääsyyn. Työryhmä suosittelee myös tiedottamaan oikeudesta tietojen siirtämiseen ennen tilin sulkemista, jotta rekisteröity voi hakea ja tallentaa omat henkilötietonsa.

Lisäksi rekisterinpitäjä, joka vastaanottaa rekisteröidyn pyynnöstä siirretyt tiedot, voi hyvän käytännön mukaisesti antaa rekisteröidylle kaikki tiedot niiden henkilötietojen luonteesta, jotka ovat rekisterinpitäjän palvelujen suorittamisen kannalta olennaisia.

8. Miten rekisterinpitäjä voi tunnistaa rekisteröidyn ennen hänen pyyntönsä vastaamista?

Tietosuojatyöryhmä suosittelee, että rekisterinpitäjät ottavat käyttöön tarvittavat menettelyt, joiden avulla henkilö voi esittää tietojen siirtämistä järjestelmästä toiseen koskevan pyynnön ja vastaanottaa häntä koskevat tiedot. Rekisterinpitäjillä on joka tapauksessa oltava käytössä todentamismenettely, jotta ne voivat varmasti tunnistaa rekisteröidyn, joka pyytää henkilötietojaan tai käyttää yleisemmin yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisia oikeuksiaan.

9. Mikä on tietojen siirtämistä järjestelmästä toiseen koskevaan pyyntöön vastaamisen määräaika?

Yleisen tietosuoja-asetuksen 12 artiklassa kielletään rekisterinpitäjää perimästä maksua henkilötietojen toimittamisesta, ellei rekisterinpitäjä voi osoittaa, että pyynnöt ovat ilmeisen perusteettomia tai kohtuuttomia, ”erityisesti jos niitä esitetään toistuvasti”. Tietoyhteiskuntapalveluissa tai vastaavissa verkkopalveluissa, jotka ovat erikoistuneet henkilötietojen automaattiseen käsittelyyn, on hyvin epätodennäköistä, että useisiin tietojen siirtämistä koskeviin pyyntöihin vastaamista pidettäisiin kohtuuttomana rasitteena. Näissä tapauksissa tietosuojatyöryhmä suosittelee, että määritellään asiayhteyden mukaan kohtuullinen määräaika, joka ilmoitetaan rekisteröidyille.

10. Miten järjestelmästä toiseen siirrettävät tiedot on toimitettava?

Henkilötiedot on siirrettävä jäsennellyssä, yleisesti käytetyssä ja koneellisesti luettavassa muodossa. Näiden siirtotapojen koskevien määritysten tarkoituksena on taata rekisterinpitäjän tarjoaman tiedostomuodon yhteentoimivuus, joka on toivottu lopputulos. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että rekisterinpitäjien olisi ylläpidettävä yhteensopivia järjestelmiä. Rekisterinpitäjien olisi myös toimitettava tietojen mukana mahdollisimman paljon metatietoja, jotka ovat mahdollisimman täsmällisiä ja tarkkoja, jotta vaihdettujen tietojen tarkka merkitys säilyy.

Koska mahdollisia tietoja, joita rekisterinpitäjä voi käsitellä, on montaa eri tyyppiä, yleisessä tietosuoja-asetuksessa ei anneta erityisiä suosituksia annettavien henkilötietojen muodosta. Sopivin muoto vaihtelee eri aloilla. Tarkoituksenmukainen muoto voi jo olla olemassa ja se on aina valittava, jotta saavutetaan tulkittavuuden tavoite.

Tietosuojatyöryhmä kannustaa voimakkaasti alan sidosryhmiä ja ammattijärjestöjä tekemään yhteistyötä ja laatimaan yhteentoimivat standardit ja muodot, jotta oikeutta tietojen siirtämiseen järjestelmästä toiseen koskevat vaatimukset voidaan täyttää.